

Saša Jelenković

HOTEL „STREPNJA“ SA MILION ZVEZDICA

– odlomak iz romana *Iz jedne u drugu glad* –

Čudan je to osećaj da vam pripadaju sudbine gostiju koji su odabrali da baš u vašem hotelu provedu noć. Nazvao sam ga hotel „Strepnja“. Hotel „Strepnja“ sa milion zvezdica. Bio je to hotel u kome se sobe iznajmljuju na jednu noć. Hotel za prolaznike, smešten u vremenskoj pukotini, u izgubljenom prostoru. Ja nisam tužan čovek. Niti sam od onih koji neguju strahove da bi ugađali sopstvenoj malodušnosti. Nisam ni previše sujetan. Moguće je da sam, pomalo, tek koliko je to neophodno, melanholičan. Ne volim tu reč, mada sam, nekada, u bivšem životu, napisao nekoliko knjiga poezije koje su nazvane melanholičnim. Bilo je to u doba kada je Dinastija ratovala, Dinastija koja je sada duboko u prašini, na đubrištu, ali čiji tragovi mogu da se prepoznaju u novinama, govoru ljudi, ponekad i u načinu odevanja. Dinastije ne nestaju onda kada vladari budu svrgnuti ili pogubljeni. Dinastije su palimpsesti. Sedeo sam u kancelariji vlasnika i upravnika hotela „Strepnja“, prelistavao račune, sređivao arhivu, odlagao dokumenta u registratore. Razmišljao sam o tome kako se dogodilo da postanem vlasnik baš ovog od svih hotela na svetu, hotela smeštenog u pukotini vremena, u izgubljenom prostoru. Imam svoje male rituale. Načine na koje ređam olovke i beležnice, odlažem namirnice u frižider ili ostavu, vezujem pertle na cipelama, peglam košulje. Imam i načine na koje vodim ljubav. Ponekad sam i u tome metodičan. Ne dopuštam da potonem u vrtlog. Odlazem vrhunac. Toliko sam odlagao da sam vremenom sasvim prestao da ejakuliram. Tačnije, nisam ejakulirao odmah. Stekao sam nešto kao odloženi refleks. Postoji jedna priča Rejmonda Karvera koja opisuje sličan simptom. Čovek doživi tešku saobraćajnu nesreću i nešto mu se u organizmu toliko poremeti da na sve reaguje sa zakašnjenjem. Dok jede ne oseća ukus hrane, on se javlja kasnije, kada se tušira ili tone u san. Ne sećam se kraja priče. Sećam se jedino da Karver daje čitav katalog muka nalik na nekakav danteovski krug koji je Firentinac propustio da opiše. Tako je i sa mnom. Posmatram, upijam, doživljavam, ali reagujem kasnije. Jedino što se odmah utisne jesu zapažanja o gostima hotela. Najpre ih uvedem u knjigu gostiju. Dok upisuju ime i prezime, podatke koji su najčešće izmišljeni kao što je u izvesnoj meri i moj život izmišljen, kao što je i moj hotel izmišljen, ja pritiskam, neprimetno, okidač fotoaparata koji je sakriven u lažnom zvoncetu na stolu. Zvonce, u stvari, i nije sasvim lažno. Prvenstveno je skrovište za kameru, tek potom je zvonce kojim gosti dozivaju portira ili mene kada je portir odsutan. Ko fotografiše kada mene nema? I na tu temu ćemo doći, kada za nju bude trenutak. Ne zanimaju me imena, mene zaokupljaju lica. Na taj način upoznao sam mnogo muškaraca i žena koji će, na svoj način, uticati da postanem ovo što sam postao.

Šta sam postao?

U vreme pre nego što sam postao upravnik i vlasnik hotela „Strepnja“, da, onog koji je zaslužio svaku od milion zvezdica, spadao sam u kategoriju ljudi koje bih danas mogao da podvedem pod naziv „požrtvovani“. Sa navodnicima, naravno. „Požrtvovani“. Uvek sam išao tamo-amoo, cik-cak, kako je u datom trenutku od mene očekivano. Ili ultimativno zahtevano. Mislio sam da je to jedini ispravan način da sa ljudima oko sebe očuvam dobre odnose. To, naravno, ne znači da sada hodam protiv struje, nikako. Recimo da sam, u međuvremenu, zahvaljujući hotelu „Strepnja“ otkrio jedan način ponašanja koji sam nazvao *mehanizam*. *Mehanizam* podrazumeva da se čovek, s vremena na vreme, ogлуši o očekivanja prijatelja, roditelja, žene, devojke, kolega sa posla, ali da to ne bude ignorisanje. *Mehanizam* je način elegantnog prećutkivanja.

Šta se moglo čitati u hotelu „Strepnja“, milionima malih zvezdica obasjanim? Kao što je običaj u dobrim starim hotelima, kao što se to vidi u filmovima iz pedesetih godina veka na čijem izmaku je cvetala raskošna biljka-mesožderka Dinastije, kao što se moglo videti u uglu crno-belog kadra, na noćnom stočiću u hotelskoj sobi stajala je Biblija. U hiljadama hotela, na hiljadu noćnih stočića smešteno je hiljade, stotine hiljada malih hotelskih Biblija. Desetine takvih sam čitao u vrelim i ledenim noćima, u različitim hotelima Evrope i Amerike, u Italiji i Austriji, Francuskoj i Portugaliji, Dakoti i Arizoni, Minesoti i Montani. Uvek sam, na različitim jezicima, od kojih mnoge nisam razumeo, čitao različite delove da bih utonuo u san. Često, čitao sam ih da u san ne bih utonuo. Najviše sam voleo Pavlove poslanice na portugalskom, na jeziku u čijim sam zvucima okupan obnavljao čula, a koji uopšte nisam razumeo. Niti sam pokušao da ga naučim, plašeći se trenutka u kojem bi čarolija obnavljanja čula prestala da postoji, ili se pretvorila u raspadanje tvrđave razuma. Ležao bih na stomaku, čitao Pavlove poslanice na portugalskom, ne pokušavajući, na osnovu brojeva pasusa, da rekonstruišem značenje. Nosilo me je. Vrtelo u krug. Nije mi bilo sasvim jasno jesam li ja deo sveta koji se pretvorio u mekani, gnjecavi hleb, ili se čitav kosmos sabio u orahovu ljusku koja, poput tumora, čuča negde ispod mog srca. Želeo sam jak udarac u pleksus, bio mi je potreban jak udarac u pleksus. Želeo sam da se osvestim.

Šta se moglo čitati u hotelu „Strepnja“, zaboravljenom iza blještave svetlosti miliona nebrušenih stakalaca? Dosetio sam se da bi to morala biti knjiga koja će naterati čoveka da ne zaspi, ali da izjutra ne ode iz sobe mamurne, otežale, neispavane glave. Sioran, Emil Sioran, rumunski gnostik. *Kratak pregled raspadanja*. Nabavio sam onoliko primeraka knjige koliko je bilo soba u hotelu. Na jednom mestu Sioran kaže kako bismo postigli neslućene razmere dubine i istančanosti duha, samo kada bismo bili u stanju da sačuvamo onu energiju koju, iz noći u noć, uludo rasipamo sanjajući snove. Prilično ohrabrujuće mesto, odličan citat da njime otpočne besana noć u pomalo suludom hotelu! Koliko je samo velikih tajni nepovratno izgubljeno u snovima? Koliko je vremena prošlo, koliko je vremena sabijeno, kakvo beskrajno prostranstvo duha proćerdano u jednoj sekundi sna? Mislite li da sam izborom hotelske „Biblije“ u obliku Sioranove mračne gnostičke knjige rasterao goste? Dinastija je u to doba propisala indeks dozvoljenih knjiga, lukavo izbegavši da padne u zamku cenzure tipične za totalitarne režime zaostale po obodima Istočnog Carstva. Dinastija je

umela da izvuče pouku. Ono što je propisano mora se upražnjavati, to je jasno, i to znači da sve čega nema na spisku nije baš zabranjeno, ali se, opet, prećutno, ali dovoljno precizno, preporučuje kao poželjno za izbegavanje. Dinastija je znala da se zabranama ne stiže daleko. Sioran nije bio na spisku dozvoljenih knjiga, baš kao što ni hotela „Strepnja“, da, baš tog, sa milion izazovnih malih blještavih preporuka, nije bilo na spisku postojećih hotela u Dinastiji.